

ХАНТЫ ЯСАҢ

Основана
1 ноября 1957 года

30.05.2024
№10 (3646)

Мүвтәд мир Мүвев хәтл, постәсы

Нефтеюганской районән «Моньц» нәмпи рүтмәщәты тәхийн Мүвев хәтлә йктәшум ёх. Н. Рагимова верум хур

Россия мүвев
шуши мирәт рәт
ясәт ванлтәты вер

» 3

Югра мүвев йис
вәлупсы оләңән вән
непек хәншсы

» 6

Хәнты рәтәт
рәпата верләл
мира ванлтәлыйт

» 13

Ёмвошн вән кер тылдың 25-мит хәтлән РИЦ «Югра» хуца әктупсы вәс. Щәта ай вошәта касәлман яңхты пәльница хуца рәпитты ёх ясаң тайсәт. Щит «Югорский центр профессиональной патологии» немуп тәхийн рәпитты тохтурәт. Лыв путәртсәт, муй тәхетн лыв тәм олн, тәл тәрумн яңхсәт, щит вера хуьв тәхийн вәлты ай вошәт па ай кәртәт.

Тохтурәт путәртсәт, муй вурн лыв ши ай вошәтн па кәртәтн ёха нётсәт, мир ямәлтәты пәта муйсәр верәт лыв щәта версәт. Ши вошәта яңхтәдн лыв мир вантләт, имухты ямәлтәты пишел ки әнтә, щирн лыв хәншләт, муй тәхия ши хәннәхә елды мәнты мосл, муйсәр пәльницайн па муйсәр тохтурән лыв елды нётләйт.

Путәр тәс Николай Ташланов, лұв мет вән кәща «Центр профессиональной патологии» тәхи хуца. Ши киньща лұв окружной парламент депутат па «Здоровое будущее» немуп проект хуца региональной координатора вәл. Лұв ясәдлн:

» Яңхум верев мұң сыры нәпекән хәншман тайсәв, муй тәхия мәнлұв, муй арат хәтл ши вошәтн вәлты питлұв, муй араткем хәннәхә мұң хуцева юхәтл. Ши яңхты верев Югра хуца вәлты мир тәлаңа вәлты верәт тәты департамент кәща ёхн постәсы. Лыв хәншум щирелн мұң вән кер тылдың пәнта ши питсұв, иса пұш мұңева мосәс 41 ай воша яңхты, щит иса пұш хуьв тәхийн вәлты вошәт, мәта тәхия ушәң әш иса әнтәм. Ицимурт, муй арат вош нәпекн хәншман вәс, мұң кашәң воша ши яңхсұв, па ши вошәтн вәлты ёх ямәлтәсұв. Муй мосәс, иса утәт мұң, версұв.

Тохтур ёхлұв Сұмәтвош, Кондинской, Манстәр, Нуви сәңхум, Нижневартонской, Ханты-Мансийской па Сәрханл районәта яңхсәт. Н. Ташланов ясаңән, тәл мәр тохтурәт хуца 6 150 хәннәхә юхтылсәт, ши

Касәлты пәльница яңхум верәт па муй вурн лыв лұң тәрума ләщәтыйлсәт

» «Николай Пирогов» тұтәң хоп

кұтн 1472 – щит увәс мұвн вәлты шуши ёхлұв. Тәм ол тохтурәт санавиация ән вохәнтсәт, щимурт лавәрта мәшитты ёх әнтәм вәс.

» Тәм касәлты пәльницаев хуца арсыр тохтурәт рәпитләт, щит кардиолог, невролог, ими тохтур, пеңк лекщитты хуят, хирург, сөм вантты тохтур, рентгенолог, ультразвуковой па лабораторной диагностика тохтурәт, иса утәт вантты леккарәт па ай тохтурәт ищи вәсәт. Тәмәщ ямәлтәты тохтурәт ай кәртәтн вера мосләт, – путәртәс «Центр профпатологии» кәща ики.

Па лупты мосл, тәм ёх 11 щурәс мултас сыр-сыр мәшәт вантсәт, ямәлтәсәт муй па путәртсәт, елды муй верты. 21 щурәс сыр-сыр лабораторный анализәт вұсәт па 4,5 щурәс мултас УЗИ версәт.

Ай вошәң ёх вера ям ясаң тохтурәта лупсәт, ши мурт лывела ям, хән ай вошәта тәмәщ арсыр

тохтурәт юхтылләт, имухты пищ вәл арсыр обследованиа верты. Хән воша тохтурәт юхәтләт, ши оләңән мира сыры павәтла, ши пәта ёха ищи ям.

Щәдта па Н. Ташланов путәртәс, муй вурн лыв лұң тәрума ләщәтыйлләт, юханәт пелка питтыйн лыв «Николай Пирогов» плавполиклиникайн яңхләт. Щиты лыв 5 тылдың мәр рәпитты питләт. Нумәс тайләт ши мәр 47 ай воша яңхты, мәта утәт юхан хонәңән вәдләт, щит Ас, Лаңал хонәңән па ши юханәт эвәлт йиртты айшәк юханәт хуца вәлты вошәт. Тәм ол Манстәр район хуца вәлты Вән Аңқлм вош эвәлт рәпитты олңитләл, щәдта па Сұмәтвош района мәнләт. Щәта Саранпауль вұша юхәтләт, кәт ол мәр шив юхәтты ән пәксәт, тови йиңк вера шимл вәс, тәм ол йиңкәд вән. Плавполиклиника тәм ол хәт районәта яңхәл: Манстәр,

Нуви сәңхум, Сұмәтвош, Кондинской, Ханты-Мансийской, Сәрханл. Ши тұтәң хопн 24 тохтур мәнл. Щит терапевт, сөм лекщитты хуят, хирург, пәд па тұр вантты, сөм лекщитты хуятәт, невролог, ими тохтур, пеңк лекщитты хуят, клинической лабораторной па ультразвуковой диагностика врач па ай тохтурәт.

Шив юхәтты мирев арщирн вантты питләйт. Щит ультразвуковой исследования, электрокардиограмма, рентгенологической исследования, маммография, флюорография, лабораторная диагностика па па утәт.

» Муй тәхия тәм лұңән мұң мәнлұв, ши вер «Центр профессиональной патологии» официальной сайт хуца хәншман вәл, – путәртәс Николай Ташланов.

Тәм лұңән Югра хуца тохтурәң машинайт ищи яңхты питләт, ши касәлты поликлиника грузовой машинайт хуца ләщәтман вәдләт, ши автомобиләт атам әшәтн яңхты ищи пәкләт. Ас нопәтты тылдың 14-мит хәтлән тәм касәлты поликлиникайт вошәт хуьват ши мәнсәт.

Путәр хәншәс:
Пётр Молданов

Щимәщ нем олаңмит вән мирхот тәйс, мәта ут Ас нопәтты тыләщ Москва хон вошн «Яндекс» хотн ләщәтман вәс. Вантә, 2022-2032-мит оләт – щит мўвтел шуши мирәт рәт ясңәт давалты арт, щирн Россия мўвев арсыр мир верәт тәты федеральной агентства (ФАДН) па «Россия мўвев мирәт хот» немпи тәхеңән ех щимәщ вән мирхот версәт. Тыв 50 тәхи эвәлт 200-кем рәт ясңәт елды Интернет хуща пунты верәт тәты кәщайт, программистәт, әл хуятәт, айлат ех юхтыйлсәт.

«Ясәң па цифра: ийха рәпитты кәщайт, шурас ех па ясңәт давалты ех» пленарной мирхотн ФАДН тәхи кәща ләңкәр хә С. Бедкин вўща верман ястәс:

» Россия мўвев кәщайт иса муй верләт, ләдн тәм йисн рәт ясңәт Интернет хуща ат вәсәт. Вантә, ясңәт лерамтты учёной ех лупләт, мәтты ки тәм йисн тәп Интернет мухты рәт ясңәт давалты рәхл. Щирн кәщайта, шурас хуятәта па ясңәт тәйтты еха и ешн, и әрн, и нумәсн тәм вән вер тәты мосл.

Тәм вән мирхот «Яндекс» тәхи хотн мәнәс. Вантә, лыв юхи хәщум оләтн Яндекс нейросеть хуща арсыр мосты верәт версәт – щит «Яндекс Переводчик», щит путәртты юпийн имухты компьютерн хәншты утәт, щәлдта Сбербанк ех пида арсыр ясңәтн «GigaChat» программа, щит «Паратайп» тәхи ех пида 150 ясәңән компьютерн хәншты пәта немасыя клавиатура па па ям па мосты верәт.

Интәм Россия мўвев арсыр ясңәт Интернета пунты вер хўват олаңмит тәхийн вәл – щит арсыр ясңәтн мобильной приложеният, онлайн тулмащтәты поступсәт па па вера мосты верәт тәдыйт.

Ин «Яндекс Переводчик» хуща нивл ясәң вәл, тәм рәпата елды тәды. Еша вәл 22 ясәң «Яндекс» нейросеть хуща пунлы.

Вантә, мўң нявремлўв пәта рәт ясңәт даваллўв,

Югра мўв эвәлт юхтум ех

Россия мўвев шуши мирәт рәт ясңәт ванлүтәты вер

щирн Интернет хуща арсыр вәнлүтәты хәрәт ләщәтты мосл. Ин 22 ясәң щирн «Рувикс» немпи Интернет-энциклопедия рәпитл.

Югра мўв кәща ләңкәр не Е. Шумакова онлайн щирн ай тәс, муй щирн мўң округевн шуши мир ясңәт Интернет хуща пунлўйт. Лўв тәса путәртәс, тәнял «Национальный корпус мансийского языка» ут верты олңитсы. Щиты ийха вухаль ясәң лерамтты, вәнлүтәты, хәншты ех немасыя ЮНИИ ИТ хуща вәнлүтәйлсәт, йис путрәт, моньщәт, арәт Интернета пунты питсәт, рўщ ясәңа тулмащтәләт, щитәт лўңәтләт. Тәнял ол вўш эвәлт Сўмәтвош район әшколайтн вухаль ясәң вәнлүтәты нявремәт «Онлайн-переводчик мансийского языка» щирн вәнлүтәйлды олңитсәт. Ешавәл хәнты ясәң корпус верты олңитлды.

Елды вән мирхотн әк-мум ех лыв верлаң олаңән ай тәсәт. Щиты Казань вош эвәлт юхтум «Татарская гимназия №2» кәща хә Р. Гайнуллин ай тәс, даварт коронавирус мәш вәлум пура вўш эвәлт хәтань ясәң щирн онлайн-урока́т нух хәншты олңитсыйт, интәм рўщ ясәң, литература, георгафия, физика па па предметәт хўват 600 урок хәншман вәл. Интәм Интернет мухты кашәң хуят вәнлүтәйлды веритл.

Уфа вош эвәлт программист хә А. Кунафин юхтыләс, лўв тәм ванән башкирской ясәң щирн «Омай (Хомай)» немпи нумсәң хушап (колонка) верәс:

» Ма нәл няврем тәйлум, айлтыева лыв рәт ясңәл юремәты питсәт, щирн нумса юхәтсум рәт ясңәт щирн нумсәң колонка верты. Ин щимәщ хушап арсыр ясңәтн верты нәтлум. Тәм хушап унтасн

кашәң хуят башкирской ясәң вәнлүтәты веритл. Ин щив башкир мир вәтаң ех олаңән айкеләт, йис путрәт, моньщәт, арәт, стихәт па па ищимәщ утәт пунлўв.

Тәм вән мирхотн арсыр тәхет эвәлт юхтум мир путәртсәт, муй щирн лыв рәт ясңәт Интернет хуща пунлүт. Программистәт така лупсәт:

» Мосл, ләдн нын рәт ясәңән Интернет хуща арсыр утәт хәншман ат вәсәт, щит йис путрәт, моньщәт, әл путрәт, арәт, мультфильмәт, кинайт, ратива па телевизионной передачайт, видеоурока́т, энциклопедияйт, тулмащтум путрәт па па утәт. Вантә, Интернет хуща арсыр утәт вәлләт ки, ясәң корпус кеншәк верты питл.

Путәр хәншәс:
Людмила Гурьева

Ёмвошн вән кер тыләшн 23-25-мит хәтләтн ветмит пўш әктупсы вәс. Ши әктупсыя сыр-сыр ясаңән путәртты мир, сыр-сыр йис верәт вана тайты мир юхәтсәт. Ши мирев и нумәсн, йаха катләсман вәлләт, и пәнт хұват шәшләт. Тәмәщ әктупсы сыр-сыр мўвтел мирев кўтләлн дәхсәңа вәлты пәта верла. Россия мўвев луват мирев ям нумәсн ат вәлләт, ям сәмн ат вәлләт па йис ёхлўв, йис верәт тәм хәтл вәнта вана ат тайләт. Ши пәта тәта вера арсыр мир әктәщсәт, ши кўтн ариты-якты мир, верәң ёх, учёной щира вәлты хуятәт, кәщая вәлты хәннехәйт.

Россия луват арсыр мирев V-мит әктупсы

Тәм әктупсы – щит мўвтел мирев елды яма вәлты пәта верум вәйтәнтупсы, мўвев-йиңкев вана тайты пәта, йис ёхлўв, йис верлўв, йис нумсәт па верәт ән юремәты пәта верум әктупсы. Щәлта па тәмәщ тәхета юхтыйлды ёх елды ищи ям нумәсн вәлты па ям верәт верты, мўвев-йиңкев шавиман тайты питләт.

Тәм одн округева Россия мўв 35 сўңәт эвәлт ёх юхәтсәт – иса тәта әктупсийн 500 хәннехә вәс. V-мит Россия луват әктупсы ёмәң хәтләв «Югра-Классик» хот йитн пўншса.

Тәм вән әктупсы пўншум тәхия вән кәщә ёхлўв юхәтман вәсәт, щит Российской Федерация правительства хуща рәпитты хуятәт. Лыв ям вўща ясаң ёх ещәлт путәртсәт. Щәта тәм ветмит әктупсыя олаңән лупман вәс, дыв ясәлн, ёх Югра мўвева юхәтсәт, хән тәм мўвн Мирев яха пилтәщты ол верман вәл. Югра кәщә Наталья Комарова ши ясаң елды тәслә, лўв па и вулаң вер олаңән лупәс, щит А.С. Пушкин сема питум хәтл олаңән. Тәм ол ши хәннехә сема питум хәтләл эвәлт 225 ол мәнәс. Лўв нәптәң олдал пәта тәм әктупсийн лўведа юкәнтман хот йит верәнтса, мәта тәхийн лўв олаңәлн юхтум мир путәртсәт.

Мирхота юхтум арсыр мир. П. Молданов верум хурнән

» Мўң арәң путәр хәншты хәев – щит пәл нумсуп хәннехә. Лўв хәншум путрәтн тәмәщ ясәңәт вәлләт: «Ма така луплум, немәлт хәнты ма мўвиём-йиңкиём эвәлт па хон мўвәта ән мәнлум, ма немәлт хәнты нумәс ән тайсум, ма йис ёхләм вәлупсы эвәлт, ма йис ёхләм верәт эвәлт йира керләты – муйсәр вәлупсы дыв тайсәт, щит Тәрум ащев партум вәлупсы», – щит А.С. Пушкин пәл нумсуп дәхсәда Пётр Чадаева хәншум непек эвәлт вўюм ясәңәт». Мўң тәм хәтл әктупсәв па и нем тайл «Мўң ясәев муй вўрн мирев сәма хойл». Әктупсәва пунум нумәс щирн, рәт ясәев така тай-

ты мосл, рәт ясәев хуща тайты нумсәт ям щира керәтты мосл, рәт ясәңәт мет кәрща тайты мосл. Ши ясәңәт мўңева нәтләт арсыр мирев кўтн дәхсәңа па яма вәлты», – путәртәс Югра кәщә.

Ёх ещәлт путәрмәлн Наталья Комарова лупәс:

» Әктупсы программа хуща хәншман вәл, ясаң вера така тайты мосл, кўтэвн тәп ям нумәс пунман путәртты, информационал карты шўңкәт мухты ищи ям нумәсн вәлты мосл. Няврәмәт, айлат ёх вәндтәты мосл, муй вўрн киберпространства хуща дыведа кўтләлн путәртты. Ясәев мухты

ёнмум мўвев-йиңкев сәмн тайты, ясаң мухты кўтлўвн дәхсәңа вәлты мосл, ат кўш мўң арсыр ясаңән путәртлўв, арсыр вәлупсийн вәллўв, арсыр ләңха пойкщәлўв. Щит вера мосты вер, хән мўвтел мирев и государствайн, и нумәсн вәлты питләт.

Югра ләңкәр не Елена Шумакова ям вўща ясәлн ёх пәда лупәс тәм әктупсәв олаңән:

» Мўң тәм ол ЮНЕСКО пәда вантман сыр-сыр әктупсәт верлўв, ши әктупсылўв хуща мўң путәртлўв, муй вўрн рәт ясаңлўв, йис ёхлўв верәт тәм хәтл вәнта тәты, муй вўрн арсыр увәс мирев

ясҗәтн путәртты, муй вүрн арсыр увәс мирев йис вәлупсы верәт тәм хәтл вәнта шавиман тайты. Ши верәт ләщәтты әр тәм әктупсийн мұң ши әкәтлүв. Тәта вера ар айлат ех па ар январем юхәтман вәлләт. Яха лүңәтман ки, Югра ху-ща 31 арат яха пидтәшум этнокультурной центр рәпитл. Вера мосл рәт ясаң па рәт вәлупсы елды тәты, ши верәт айлат еха катлуптәты мосл, дыв әредн елды тәты. Карты шүңкәт хуща хәшты ясаң, карты шүңкәт хуща хәшты дыләң хурәт – щит и вер, хән айлат ехлүв ясаңән путәртты пидтәт – щит нюр па вер, тәп щирн мұң лупты пицев вәл, ясцев худна дыләң, вәлупсәв худна дыләң.

М.К. Волдина

хуща рәпитты редактор Пётр Молданов «Комикс» немуп проект олаңән путәртәс. Муй вүрн ши хурәт па ши ясаң мухты январемәт па айлат ех рәт ясаңа хушты пищ вәл.

«Хәтл» Ас-угорской театр хуща рәпитты режиссёр Виктор Евдокимов йилуп йис верәт олаңән ясаң тайс, муй вүрн рәт ясаң тәм верәт мухты елды тәты.

Юхи хәшум етн Елена Шумакова «Северной Форум» немуп тәхи эвәлт хәнты ясаңән араң путрәт хәншты вән хәннәхәева, Югра почётной гражданин немуп тайты вән наева Мария Кузьминична Волдина мевл пос па ишәк непек мойләс па ариты имия Вера Кондратьева ям ясаң лупәс творческой лаборатория верум пәта.

Тәм олд ләщәтум вән әктупсы Югра Государственной библиотека хот хуща верәнтса. Тәта «Фонд культурных инициатив правительства» пүншса, щит пидт мет олаң тәхи, хута йилуп нумәс тайты ех вердал ванлтәты пидтәт па ши пәта вухн мәты пидтәйт.

Путәр хәншәс:
Пётр Айев

«Хәнты ясаң» газета

Шуши мир ассамблея 25-мит мирхот

Ас нопәтты тыләщ 28-мит хәтлән округ ду-майн шуши мир ассамблея 25-мит мирхот вәс, щәта вет вер нух вантсы.

Ассамблея мирхота әкмум ех. Л. Гурьева верум хур

Мет сыры округ оса тәхи кәща не А. Ваганова ай тәс. Дыв ху-щела рәпитты арсыр мир комиссия ех шуши мир нүшайт тўңматты щира 126 вер олаңән арсыр кәщайта непекәт китсәт па дыв нух ванлтәт па тўңматләт.

Государственной гражданской служба округ департамент кәща хә А. Демченко арсыр рәпата тәхета кәщайт пириты вер олаңән путәртәс. Ши пурайн округ дума депутат не Т. Гоголева ястәс, шуши мир тәхет кәщайта рәт ясаң вәты мосл, вантә, ши вер йира вўсы. Ешавәд ассамблея депутатәт ши вер йилпа нух вантты пидтәт, ләдн елды округ поступсыя нух хәншты.

Округев хүват хўд вел-пәсләты вер вантман тайты Нижнеобской федеральной тәхи кәща хә Р. Романчук ай тәс:

» Тәнял шуши мир 21 община ех хўд велпәслә-ты пәта 143 рәхты непек еша холумсәт па и тонна арат хўд велсәт. Шуши мир

әл хуятәт 600-700 тонна арат хўд велпәсләсәт. Мұң «ВКонтакте» хуща немасыя группа тайлүв, щив әл хуятәт мўңева суртәт олаңән хәншләт, мұң имухты щив яңхлүв па щитәт тўңматлүв.

Мосл лупты, хәт ол мұң иса муй версүв, ләдн лўң-сўс, сўс пурайн кашәң хуят хўд велпәсләты ат веритәс. Ши вер мўңева Югра мўв сенатор хә А. Новьюхов тўңматты нәтәс. Вантә, сырыя сўс пура вўш эвәлт тови вәнты хўд велпәсләты иса ән рәхәс. Ин ши лўң-сўс муй па сўс пурайн тәп 30 хәтл мәр хўд велты ән рәхл, елды кашәң хуят тови вәнты велпәсләты веритәл.

Елды шуши мир вә-лупсы тўңматты пәта пост-упсы олаңән путәртсы. Округ вәндтәты вер тәты департамент кәща хә А. Дре-нин ай тәс, тәм ол лыпәт хойты тыләщн йилпа ЮГУ хуща шуши мир айлат ех пәта «Подготовительной отделению» рәпитты ол-читәл.

Путәр хәншәс:
Людмила Шульгина

Киникайт верум учёной ёх. П. Молданов верум хур

Югра мўвев йис вәлупсы олаңан вән непек хәншсы

Хон вошн Ас нопәтты тыләщн 17-мит хәтлән «Выставка достижений народного хозяйства» хуща «Рабочий и колхозница» немуп хот йитн әктупсы вәс, щит «Академическая история Югры» хәншум непек олаңан путәртты пәта. Тәм хот йитн па «Трудовые династии» ванлупсы вәс.

«Академическая история Югры» – щит нивл вән киника, тәм непекәт хәншман вет ол мәр 130 учёной ёх рәпитсәт. Щи учёной мир РАН, Музей антропологии и этнографии (Кунсткамера), Уральской федеральной университет, Ас-угорской институт, Сургутской государственной университет хуща па ар тәхетн рәпитләт. Тәм хәншум непекн вера ар йилуп вер олаңан уша верты пиш вәл, тәм хәтл вәнәт ән вәты верәт олаңан хәншман вәл. Тәта сыр-сыр непекәт лүңәтман йис вәлупсы олаңан ай павәтсы, па тәта архивәт эвәлт вўюм вера ар хур вәл. Тәм хәншум киникайт хуща мўң Югорской мўвев вера йис вәлупсы олаңан хәншман вәл, хәнтәт ясаңан, мўвев-йиңкев омсум нәпәт эвәлт

тәм хәтләв вәнәт. Щи киньща па тәм мўвев-йиңкев йм олаңан, муй па атум олаңан, ищи хәншман вәл. Тәта лүңәтты пиш вәл, муйсәр мир, мәта мўвәт эвәлт мўң мўвева юхәтман вәлләт, муйсәр вошәтн щи мир вәлләт, муйсәр нумәсн вәлләт, муйсәр ләңхәта-калтәта пойкщәләт.

Тәм проект олаңан путәртты хот йита ар тәхетн рәпитты учёной па кәща ёх әктәщсәт, щит РАН, Уральской Федеральной университет эвәлт, щәлта па мўң Югра мўвев эвәлт, округ кәща не Наталья Комарова пила мир юхәтсәт.

Йм вўща ясаң әкмум мирева Российской исторической общества ух хә Сергей Нарышкин китәс, лўв китум ясаңәл мира павтәс щи Общество хуща ләңкәр хәя вәлты па

Россия наука па высшей образования Министр хуща ищи ләңкәр хәя вәлты Константин Могилевский. Щәта хәншман вәл: «Академическая история Югры» нивл киника – щит вера вулаң вер российской исторической наука хуща».

Юхтум ёх ещәлт Югра кәща Наталья Комарова ясаң тәйс. Лўв лупәс:

» «Югра мўв – щит мет олаң регион, мәта тәхийн «Знание» общество пила йаха рәпитты непек хәншман вәл».

Лўв ясаңәлн, тәмәщ пил-тәщум верәт – щит вера йм верәт, тәта арсыр мир йаха әктәщләт па и нумәс пунман йаха рәпитләт, щит Югра, Россия мирев па па хон пелкәтн вәлты мирев ищи хәншты пиш тәйләт, па хон пеләк ёх ищи. Щәлта па лўв лупәс:

» Тәм «Академическая история Югры» непек хуща хәншман вәл, мәтты мўң мўвева мет олаң пўш хәннәхәйт 18-16 ол тўмпийн юхәтты питсәт, щит кәт щурәс оләв ән ки лүңәтты. Щәлта па уша йис, мәтты тәм мўва йис ёх верашәк увәс пеләка юхәтман вәсәт, щит сыры эвәлт лүңәтты ки, 350 верстаев увсащәк. Щәлта па ин йма уша йис, 1585-мит олн тәм мўвн олаң рўщ вош тывман вәс, щит Ас муй па Мансуровской вош. Щит мет олаң рўщ вош Западной Сибирь хуща.

Щи киника иса тәхелн йма хәншман па йма верман вәл, щи пәта йма мәстәл, Российской Академия Наук «Институт российской истории» хуща рәпитты ёха.

Киника олаңан ясаң тәйтты ёх лупсәт, мәтты тәм проект хәншты вер щи кўш вера лавәрт вер, ищимурт ёхн вера тәса па йма хәншса. Хәншум ёх вера ар нумәс тәйсәт, иса вәлты йис непекәт ймиева вантман хәншсәт па археология верәт ищи щив кәрәтсәл. Ар ол мәр мўвев хирум верәт эвәлт уша верум йис вәлупсы пила йаха тәсәл.

Ин тәм хәншум киникаев ара верла па ар тәхета китты питла, щит нявремәт па айлат ёх вәндтйылты тәхета, наука верәт хәншты тәхета, Россия луваттйин вәлты библиотекайта. Щәлта па тәм «Академическая история Югры» педа вантман няврем вәндләтты пәта киникайт хәншты питлйит, айлат ёх вәндләтты пәта лекцияйт хәншты питлйит.

Путәр хәншәс:
Пётр Молданов

Арсыр мирәт айлат ёх йис вәлупсәл, ванлҗәсәт

А. Тарлина

Ёмәңхәтлә әкму арсыр мир айлат ёх. Л. Гурьева верум хурҗән

Вәйт дор тылҗәщ 27-мит хәтлән Ёмвошн «Панән» немпи айлат ёх тәхийн Югорской государственной университет ёх олаңмит пұш «ЭтноСтудФест» немпи ариты-якты фестиваль ләщәтсәт. Вантә, тәнял дыв тәм вер тәты пәта округ кәщә не грант нәтупсы вухн мәсыйт.

Щи тәхия луңум мойң вұща ясңәт лупа!» немпи ай киникайн мойлҗәсыйт. Щәта арсыр ясңәтн вұща ясңә, вәянтты вер, па ям вәда ясңә хәншман вәл.

Тәта кашәң мир олаңән ванлҗәтупсәт, епләң пәсанәт ләщәтман вәсәт.

Ёмәңхәтл пұншум пурайн тәм вер тәты не Раисия Сунгурова вұща верәс:

» Югра мұвев луватыйн ям арат ол ияха, и нумәсн, ләхсәңә 120-кем арсыр мир вәл. Лыв рәт ясәңдал, йис вәлупсәл лавәлман тәйләт па елды тәләт. Тәмхәтл мұң университетән вәнтыйлты айлат хуятәт нынана мирдал олаңән пұтәртты пилдәт.

Тәм вер тувман мұң

«Кодекс межнационального диалога в Югре» немпи ай киника ләщәтсүв. Щәта хәншман, муй щирн арсыр мирәта Россия мұвевн ияха яма вәлты мосл. Мет сыры мұң интернет мухты арсыр мирәт хәннехуятәт щи вер олаңән иньщәссүв.

Ёмвошн арсыр мирәт тәхеткәщәхә Тагир Аюпов вұща верман лупәс:

» Ма шивалдәсум, тыв арсыр мирәт ёх юхәтсәт, ләлн «ЮграСтудФест» фестивальн ариты-якты айлат ёха нәтты, щит шеңк ям!

Щи юпийн арсыр мирәт айлат хуятәт дыв йис вәлупсәл, ёмәңхәтләт олаңән айт тәсәт, арисәт па яксәт.

Хәнты мир олаңән Касум кәртәң эви Александра Тарлина пұтәртәс. Лув ЮГУ хуща ясңәт вәнтәтәт тәхийн нәлмит курсән вәнтыйл. Лув ястәс:

» Йистелн хәнты мир Лаңал па Ас хонәңән шумәщәт, щирн мет тәса хұл велпәсләты хошләт па йиңк ёмәңә тәйләт. Вантә, юхан хуща хәлең йиңк шошумты, нампәр евәлты, пәсты ән рәхл. Ас нопәтты тылҗәщ хәнтәт Йиңк вәрта пойкшәләт, ләлн елды яма ат вәсүв, ям арат хұл па вой ат велпәсләсүв, щи юпийн йиңка щел вух пилә хурамәң щәшкан есәлды.

ЮГУ хуща вәнтыйлты тумпи А. Тарлина округ мир творчества хота яңхәл, щәта Алексей Решиковән хәнты мир

арсыр нарәссьюхәтн юнтты вәнтәлды. Тәмхәтл вәнтәтәты хәйл нарәс юхн, лув торсапл юхн нарәссәңән, апщел па пилнеңәл «Күренька» як яксәңән.

Юхи хәщум артән тәм «ЭтноСтудФест» немпи фестиваль ләщәтум ими, ЮГУ доцент не Людмила Андреева лупәс:

» Вантә, мұң фестивалев шеңк мосл, ләлн мұң Россия мұвевн арсыр мирәт ләхсәңә, и ешн ат вәсәт. Ияха – мұң вән әр! Тәмхәтл мұң студентлүв нынана мирел олаңән пұтәртсәт, хурамәңә арисәт, яксәт. Мосл лупты, хути мұң университетән әнтә тәп Россия мұвев арсыр мирәт вәнтыйлдәт, па хон пеләк мұвәт эвәлт ищи – щит Гана, Сирия па Египет мұвәт эвәлт хуятәт вәлдәт. Тәм фестиваль елды ләщәтты пилдүв.

Путәр хәншәс:
Людмила Гурьева

Н.И. Величко ишакты неpek ёша холумтас

М.Е. Макарова моньщ моньщял

Е.А. Ромбандеева юнтты вандтэл

Шуши мир хоттед, ёх пида вэйтантупсэт

Ас нопатты тылэщ 18-мит хэтлэн «Торум Маа» немпи йис пурмэсэт лавалты хотн Хоттед, ёх ол, пата шуши мир хоттед, ёх пида вэйтантупсэт лэщятман вэсэт. Эмэщ, тыв Ёмвошэң хоттед, ёх мойңа юхтылэсэт.

Ас нопатты тылэщ 10-мит хэтлэн ханты мир учёной культуролог не Наталья Величко (Шульгина) 55 ола йис, ширн ши хэтл постаты щира «Торум Маа» музейн ванлтупсы вэс. Тата мүн хэтл этты пелак хантэт ан-сэнэт, хот пурмэсэт, лэматсухэт, вой-хул велпэс пурмэсэт вантсүв, щитат Сэрханл па Нижневартовской районңан вут кэртат хуват

яңхман лүведа мойлэ-сыит. Мосл лупты, 1989-мит олн А.И. Герцен немпи университет етшуптумал, юпийн Наталья мет сыры «Торум Маа» музейн рэпитты олңитэс. Ши пурайн лүв хэтл этты пелак хантэт йис вэлупсы олаңан дерамтэс, шив яңхилэс па диссертация неpek ханшэс. Наталья ханты вэтан катңан, щит ханты мир поэт Микуль Шульгин па учёной ими Евдокия

Немысова семьяйн сема питэс, ширн увэс хантэт йис вэлупсы олаңан яма вэйтэл.

Ванлтупсийн Н.И. Величко ястэс, Вэн Юхан, Пим, Тром-Аган юханэт хонанңан вэлты хантэт иса пурайн учёной мойңа ёха йис вэлупсэл, арсыр пурмэсэт верты па па олаңан саманца путэртсэт, итэх пурмэсэт мойлэсэт. Щитат «Торум Маа» музейн шавиман вэлдэт.

» Итэх вэн пурмэсэт ан веритсум тэты, ширн тэп хурат вүсум. Щитат вантман нын уша верлэты, муйсэр кэртатн хэтл этты пелак хантэт вэлдэт, муйсэр хотат омэслэт, муйсэр ампарэт, лупасэт, вой-хул велпэс пурмэсэт па па утат тайлэт, – учёной-культуролог не Наталья Величко ястэс.

Музей научной рэпатнек Майя Макарова

«Клюковка» моньщ лүңатмал юпийн нявремэт тэса иньщэссэлэ, муй юврая Клюковка эвие верэс.

Елизавета Ромбандеева пүнэлн иши нявремэт актэщсэт. Вантэ, лүв пазлэт-юнтупсэтн пушхиета вүлең ёх вэлупсы олаңан путэртэс. Щитат пида юнтман эвет-пухэт уша версэт, муйсэр нюки хот лыпийн иса лэщятман вэл, ши тумпи вүды тащ лавалты вер олаңан ханты ясэт ванлтэты рэхл.

«Хошум хот» тэхийн мойңа ёх Костылевэт ханты хоттед, ёх олаңан уша версэт. Вантэ, ши рэт Нуви санхум па Лорвош районңан эвалт йил. Ши рэт ханнехэйт шүкшэты, ариты, якты верат саманца тайлэт. Нижневартовск вон эвалт онлайн ширн Екатерина Жукова (Хунзи) хоттед, ёхдал олаңан ай тэс. Вантэ, лыв «Хунзи» немпи община тайлэт, щит ханты мир вой-хул велпэс вер елды тэлэт.

Тамхэтл музейн аңкет, ащет нявремэлд пида ийха ванлтупсэт вантты, моньщат хэлантты, ариты, якты, юнтты, касты веритсэт.

Путэр ханшэс:

Людмила Лонгортова

Р.Г. Решетникова акань верты ванлтэс. Л. Гурьева верум хурат

Тыв 70-көм хәннехә юхтәс, щит Нефтеюганской районән Каркаеевы, Лемпино кәртңәнән, Нефтеюганск, Лянтор вошңәнән вәлдытә ёх.

Нефтеюганск вошн шуши мир верәт тәты тәхи кәщә не Ольга Воронова путәртәс, хутыса щит ёмәңхәтл постәты олңитсәт:

» Районэвн тәрмев, мўвев лавәлдытә ёх вәлдәт. Лыв нумәс пунсәт тәта Мўвев хәтл постәты. Мўң, шуши мирәт комитетн рәпитты ёх, па «Благодарность» нәмпи мирәта нәтты тәхи кәщә Владимир Семёнов щит нумәс елды тәты питсўв. Интәм нялмит пўш щит ёмәңхәтл постәлдўв. Тыв Нефтеюганской район әшколяятн вәндтылдытә айләт ёх юхәтсәт. Мўң нәмәслўв, нявремәт па айләт ёх мосл щиты вәндтәты, дәлн тәрмев, мўвлўв-йиңклўв лавәлман ат тәйсәт.

Ёмәңхәтл олңиттыин иса мойң ёх шуши мир йис верәт щирн каврум хәнты няньн ләпәтсыйт. Округ Дума кәщә ләңкәр хә Владимир Семёнов мўвтелмир ёмәңхәтл пәта вўщә ясәң лупәс, дәлн иса хуятәт яма, тәлаңа, уяңа-пищәңа ат вәсәт. Щәлдта мўвлўв-йиңклўв лавәлман вәлдытә хуятәта ишәк нәпекәт мойләс, лыв күтәлн хәнты хә Анатолий Каюков па хәнты не Светлана Сенгепова вәсңән.

Светлана Михайловна Лянтор вошн «Югра дьлңуптәты» тәхийн кәщә ләңкәр неңа вәл. Тәмхәтл лўв айләт ёх пидә хәнты ясәңән этнхот альсәт, лупсәт, хуты мўвев лавәлман тәйтты мосл, хәнты па рўщ ясәңңәнән арәт арисәт. Лемпино кәрт эвәлт юхтум айләт ёх хәнты щирн яксәт. Щәлдта Нефтеюганской

Мўвев хәтл постәсы

Нефтеюганской районән «Моньщ» нәмпи рўтьщәты тәхийн «Пунси Пуут» вәнт кәрт омәсман вәл. Ас нопәтты тыләщ 17-мит хәтлән щәта Мўвев хәтл постәсы.

Лемпино кәртң әвет этнхот вәндтәлдәт. Н. Рагимова верум хурңән

район кәщә эвәлт ишәкты нәпекн Фёдор Цветков мәсы. Лўв тәм ванән округ кәщә эвәлт грант нәтупсы вухн мәсы, щит унтасн Нефтеюганской районән экологической туризм верәт тәл. Фёдор мойң хуятәта лупәс:

» Ма Нефтеюганской районән Усть-Юган кәртән рўтьщәты верәт тәлум. Ма ләңхәлум, дәлн мўң ийхә рўтьщәты верәт ат тәсўв, дәлн мўң мўвевә юхтум мир йилуп әшәт хўват ат мәнсәт, йилуп тәхет мўң мўвевн ат шивәләсәт.

Щит юпийн ёмәңхәтлән «Семейные экопривычки» кәсупсийн нух питум ёх мойлупсәтн мәсыйт. Лыв мўң тәрмев хура вўсәт па күтәлн кәссәт.

Ёмәңхәтлә Нефтеюганской район Пунси кәрт эвәлт Анатолий Каюков юхтыләс. Лўв мойң хуятәта вәндтәс, хутыса хәнты мир вой па хўл вәлпәсләлдәт. Щит тумпи юх эвәлт верум анәт-сәнәт вәндтупсы вәрәс, щит лўв ёшңәлалн верум пурмәсәт.

С.М. Сенгепова хәнты щирн арийл

Хәнты не Светлана Зиганчина Нефтеюганской районән «Югра дьлңуптәты» оса тәхийн кәщә вәл. Ёмәңхәтл пурайн лўв турнәң шәйт олаңән путәртәс, щәлдта иса мойң ёх щит епләң шайн яньщлдтәсыйт.

Светлана Сенгепова мойң хуятәта хәнты юнтутәт олаңән путәртәс, иса ёх щит утәтн юнтты щир тәйсәт. Щәлдта юхтум мир «Разделять просто» юнтупсийн юнтсәт. Щәта иса хуятәта нампәр кәт тәхета тәса пунты мосәс. Щит верды, дәлн мир ат вәйтсәт, хутыса вошәтн нампәр вўщкәты

мосл. Мосл лупты, Нефтеюганской районән иса нампәрәт кәт щирн ортлыит.

Шуши мир комитетн рәпитты не Ксения Зими́на юхтум нявремәта моньщупсәт лупәс. Тәса ястум иса пушхийт мойлупсәтн мәсыйт. Мосл лупты, мойлупсы ләтты щира «Благодарность» тәхи кәщә Владимир Семёнов вух сухуптәс.

Ёмәңхәтл етшуптәтыйн иса юхтум мойң ёх епләң хошум йиңкән, ай нянятн ләпәтсыйт, каврум шайн яньщлдтәсыйт.

Путәр хәншәс:

Надежда Рагимова

Там вухаль не Татьяна Петровна Хозумова пида ма рэпатаём ширн Сүмätвошн айкелätт äкätтты янхмемн вäйтантилдсум. Шци пурайн сыр-сыр литературной вäйтантипсэт айлат па вэнлат ханнесхуятät пäта вошäң киникайт лүңätтты хотätн лэшätтсум. Әхät па велщи сыр-сыр тäхетн рäпиттты хäйт па неңät пида вäйтантилдсум па арсыр мäнема мосты айкелät ияха ямсыева äкätтсум. Айкел тäты ехдам күтн Татьяна Хозумова ликмäс па ма лүв пилäда ищиты айкел ширн ямсыева путремäсум па рэпата верлал ушäңа-сащäңа шци пурайн версум.

Мäнема мосты рэпата тäйлүм

Татьяна Петровна, мäта тäхийн нäң сема питсän, енумсän, вэнлтийлдсän?

► Ма Саранпауль вошн Сүмätвош районän там нуви тәрүм илпия юхätтсум.

Äңкем-ащем вэлупсы хүваттйин вүды ташätн китумтак янхсänңан па мүң ищиты иса дыв пилäда айтелдн вäсүв па щиты шци, тывелт-тухелт янхман, и тäхи эвэлт па тäхия касäлман енумсүв. Мүң хоттелд ехлүв хуца араттелдн хät няврем енмäс: вет эви па и пух. Äңкем шеңк тäса верäнтты па ентäсты неңа лүңтäsäс. Щит, вантэ, ма әхät, вошн вэлман, лүвел вäйтты неңät эвэлт иса хэлдийлдсум. Шци киньща, вәншäка ювмемн, Саранпауля тäсыюм, хута күтуп äшколая мәнсум, интернатн вэлты па вэнлтийлдты питсум. Вэнлтийлдты олдам сора мәнсät па 1982-мит ол товийн күтуп äшколаём етшуптäсем. Шци киньща нэмäсты питсум, муйсär вер ширн мäнема елды вэнлтийлдтыя мосл. Щиты нумäс

▲ Т.П. Хозумова. В. Енов верүм хурчän

версум, хуты киникайт лүңätтты хотн елды рäпиттты питлүм па шци пäта щимäщ тäхийн елды вэнлтийлдты мäнема мосмитл. Нумсем хүватн Леонид Лапцуй немуп Пулңавät вошäң культпросветучилищая мәнсум па шци тäхийн библиотекарь неңа вэнлтийлдты питсум. Кät ол мäр ма ямсыева шци училищайн вäсум па кашäң вер түңширäңа па тäса тäйсем. Щиты 1984-мит олн «библиотекарь не ширн» вэнлтийлдты тäхем ма айлта етшуптäсем.

Щäлта направления ширн Лямина кертäң киникайт лүңätтты хота Сэрханл района рäпиттты китсыюм. Шци ай кертемн вäсум па библиотекайн рäпитсум.

Хүв нäң шци ай кертäң киникайт лүңätтты хотн рäпитсän муй äнтэ?

► Äнтэ. Еша рäпитсум па әхät нэмäсты питсум, хуты елды вэнлтийлдты мосл, лäдн высшей образования непек еша павätтты. Шци пäта Челябинска вошäң государственной культура па искусствайт академия хуца «библиотекарь-библиограф» ширн тәп и ол мäр вэнлтийлдсум. Щäлта Тюмень вош культура института мәнсум па ищи рэпатаём ширн вэнлтäsыюм. Әхät, 1992-мит олн, вэнлтäты тäхем ешуптäсем, диплом непекем еша павätсем па Тюмень вошн библиотекайн хэлүм ол мäр

рäпитсум. Шци киньща мäнема вэлты хот мушаттты шци вән вошемн äн веритсум па Сүмätвоша касäлттыя нумäс версум. Щиты иса 1995-мит ол вүш эвэлт па ин тäмхätл вэнты тäм районäң киникайт лүңätтты хотн рäпитлүм. Айн-айн вэлты хотмäнема тäта мушатсум па елды вэлупсы верлам ямашäк мәнты питсät.

Татьяна Петровна, муйсär әмäщ верät нын верты рэпатайн тäмхätл тäйл?

► Кашäң ханнесхэ, вантэ, лүв ширäдн рэпата верлал пелы вантäl. Ма ширемн, мүң верты верев күш вошäң ханнесхуятäта, күш мүйнева шеңк мосл. Щикүш Интернет тäм йисн етäs, электронной непекät верлдыйт па мүй районäң киникайт лүңätтты хотэв таклы хäйт па неңät ищипа äн вэллät. Ма нэмäстемн, тäм юхи хäщум олätн ар пелäк шци ехлүв-неңлүв библиотека хотэва юхтйилдät, мäта хуятät катра тыв янхсät.

Лыв пилäда мäнема күш ин, күш катрашäк иса әмäщ вäс рäпитттыя. Тәп лыв, мүй итева, ищиты айлтыева пирщамätтыя питсät. Шци ширн ма щиты нөхумлүм, хуты мäнема мосты па шеңк сäмäңа верты рэпата вэлупсем хүватн тäта шци тäйлүм!

Путär хәншäс:
Владимир Енов

Юрий Вэлла олаңан йилуп киника етас

Тата мосванан вэн кер тылащ 18-мит хаталн Ёмвош Государственной киникайт лўнатты хот йитн ар пелак эвалт ийха юхтум вошаң ханнехуятат актацилсат. Ши етнхотэл верум пурайн юрн мир шаңат поэт хэ «Юрий Вэлла. Избранное» немуп йилпа ханшум киникаел ванлтупсы немасыя ши лэщатсы.

Т.Ю. Карымова па Т.В. Юргенсон киникаиң ванлтупсы пурайн

«Юрий Вэлла. Избранное» неpek

Шимашч вэн поступсы юрн мирев шаңат амашч лўнатты неpekат ханшум хэева Юрий Кылевич Вэлла сема питум па ин 75-мит ода юхтум вўша там кўтн лўв пилэда ванан вэлум па рэпитум ханнехуятатн яма версы.

Ши йилуп киникаел округев кэща не грант вухат унтасн, мата утат там йисн ал ханнехуятата сырсыр мосты верат йилпатты юкантлыйт па еша мальдыт, тэп тата мосванан ханшсы. Там киника хэлум неpek ширн версы па тэса лэщатсы.

Шимашч вулаң поступсы неpekат ханшты па кина хурат яма вўты не Ольга Корниенко па лўв пилэда редактор не ширн рэпитум па киникайлаң верум не Татьяна Юргенсон ямкем арат ол мэр ийха тэса рэпитсаңан, ар нумас ши верата китумтак пунсаңан. Ши неңан тумпийн там киникайт тэса юрн па ханты ясчатн ханштыя яма юрн мир поэт шаңат мет вэн эвел Тайна Карымова ищиты ар ол мэр сыр-

сыр мосты не́тупсэт щата верас.

Мет олаң ясаң там етнхотн ийха актацилсат вошаң ханнехуятат елпийн Ольга Корниенкоя масы. Лўв путартас, хуты тамхатл Югра мўвев киникайт лўнатты хот йита, мэтты ки немасыя ши хэйт па неңат юхатсат, мата ех иса ямсыева ям арат ол мэр па вэлупсы хўватн Юрий Кылевич вэйтсэл, щиты лўв пилэда яха вэйтантилсат, арсыр верат версат, йилуп неpekат ханшсат.

Ольга Корниенко путартас, хутыса лыв йилуп поступсы ширатн юрн мир шаңат поэт хэ олаңан арсыр мосты айкелат ийха акатсат па тўңшираңа хэлум неpek и киника ширн лэщатсат. Там не ясчат ширн, Юрий Вэлла иса лўв хошты ширалн неpekат ханшас па еслас. Лўв антэма йис па шимашч верпата там хашум олаңн поэт шаңат олаңан лыв йилуп проект ширн киникайт саманца лэщатсат. Мет олаң неpekал хуца «Вўды

давалты ханнехэ шират», мата ут сырия Юрий Вэлла еслас, лыв вўсат. Ши киника араттелн лапаткем ясаңан ханшман вэс. Кимит неpekала немасыя «Вот рўв лор эвалт» па «Йис пурмасат тайты лылаң хот» путарнаң лыв ямсыева лэщатсат. Эхат юхи хашум хэлмит неpek хуца Юрий Вэлла олаңан ар пелак вэлты холты шират эвалт сырсыр айкелат ийха акатсат па нух ханшсат. Щиты, рўщат ширн тамхатл ки лупты, трэхтомник неpek О.Корниенко па Т.Юргенсон йилпа там пўш ийха есалсаңан.

Эхат там мирхота юхтум ханнехуятата ай кина хур ванлтасы, хута юрн мир поэт шаңат хэев сурма питты елпийн юхи хашум пўтрат тэс. Лўв путартас:

» Имудтыйн Аули рэт хэем маш верн юхатсы па иса вевтама йис. Ма лўв хуцела мансум, лалн лўв лавартанца питум щосалн ям ясаңан не́тты. Ин Аули,

така еңалман, па щиты манема не́хмас: «Ма хуты еша вэл антэма ши йилум, тэп щиты нэмаслум, а муя там нуви тэрум илпийн вэсум, рэпитсум, хэн ма юлемн немудты юрн хот хулна ан па хашал?» Ши киньша ма лўвела мулты ясаңан не́тты нэмаслум, лўв па манем не́тупсы щимашч ям ясаңан тэс.

Кина етшуптум юпийн О. Корниенко, Т. Юргенсон па Т. Карымова Югра мўв киникайт лўнатты хотэв, Союз писателят тахи, округев кэща не грант вухат холумты тахи кэща ехлўва па ал хуятата ям вўща ясаң лупсат. Лыв «Юрий Вэлла. Избранное» киникаел, араттелн хэлум шура́скем есалсат. Югра мўв киникайт лўнатты хотата 400 неpek там кўтэлн лыв ямсыева тэсат па мойласат.

Тюмень, Ямал мўвна ищиты ямкем арат шимашч неpek тэлэт.

Путар ханшас:
Владимир Носкин

^ В.И. Литвиненко. В. Енов верум хур

Йисаң-нэптәң рүщ ими Валентина Георгиевна Литвиненко тәм юхи хәшум олатн рүтьшуман пенсияйн Сүмәтвошн вэл. Вэлупсы хүватн лүв иса 32 ол мәр «Югра вэлупсы» немуп айкел хәншты Сүмәтвош районәң газетайн рәпитәс.

Мет олаң пураитн, вантэ, иса корреспондентне щирн сыр-сыр айкеләт әкәтман ай кәртәт па вән вошәт хүватн араттедн яңхәс па рәпитәс.

Әхәт па газета кәщяя йис.

» Мет олаңәң рәпатаёмн шеңк ар нәмәссум, хуты, муй щирн әл хәннәхуятәт районәв хуца вәлдәт па муй хурасуп нүша верәт

тәйләт. Шеңк ар газетаева щи вер олаңәң арсыр айкел тәсум па әхәтшәк вантсум, муй щирн район кәщайлүвн щи нүшайт иса ямсыева тўңматсыйт, – щиты Валентина Литвиненко ияха вәйтантайлдмев пурайн мәнема лупәс.

Путәр хәншәс:
Владимир Енов

Мосты верәт ләщәтты нәтл

Касум мўвн ар хуят вәл, хуйтат арсыр ям па мосты верәт верләт, щәта вәлты музея нәтләт. Лариса Алексеевна Ерныхова ищи Касум музей хотн волонтерә вәл. Лүв щәта әмәңхәтләт пурайн нәтәйл. Тәм пўш Вўлең әх әмәңхәтл пурайн «Моньщ хот» тәхийн хәнты моньщәт моньщәс.

Лариса Алексеевна Шурышкарской районән Куноват юхан кимәлн сема питәс. Эви опращ немл Тоярова вәс. Әхәт 1993-мит олн Касум кәрта вәлты юхтәс, ай нявремәт давалды хотн рәпитәс, физкультура тәс.

Тәта ики верәс, Александр Андреевич Ерныхов хуши мәнәс. Лын кәт пух тәйләңәң. И пухән Касумн вәл, кимит пухән Нуви сәңхум вошн рәпитл. Лын ищи тәта Вўлең әх әмәңхәтл ләщәтты нәтсәңәң.

Лариса Алексеевна лупл, хуты лүв ванкўтлы «Касум әх» тәхия юхтәйл па тәта рәпитты хуятлала нәтл. Лыв епләң нянят верләт, аканят әнтләт, тунты пида рәпитләт, юнтупсәт, кәсупсәт тәләт па па мосты верәт ләщәтләт.

» Тәм пўш мўң моньщәт хүват рәпитлүв. Йилуп ол әмәңхәтләт пурайн тыв Нуви сәңхум вош па па вошәт эвәлт ар мойң хуят юхтылдәс. Мўң моньщәт хүват юнтупсәт

^ Е.М. Инночкина па Л.А. Ерныхова. Н. Вах верум хур

верәнтайлдсүв. «Ими Хилы» моньщ хүват юнтупсы верәнтсүв, ма Кар Ими хурас юнтсум. Кар Ими – щит рүщ моньщәтн Баба Яга нем тәйл. «Ан рәхл етн хўв юнтты, шеңк сыяңа увты, Кар Имиин катәлддын, вәнта тәлдын», – щиты мўңева вән хуятлүв путәртәйлсәт. Лүв нявремәт тунтәң хушапа пундәлэ па вәнт хотла ипўша щи тәлдэ. Па щи тумпи мира сыр-сыр атум верәт верл. Щимәщ Кар Ими щи юнтсум. Ма елды ищиты моньщәт моньщты питлүм, дәлн пушхәт щитәт ат вәйтсәт.

Сыры олатн ма сыр-сыр юнтупсәт ләщәтсум, ин тәм па мәнема монь-

щәт пида әмәщ рәпитты, – лупл Лариса Алексеевна.

Мосл лупты, хуты Касум кәртән щимәщ хуят ар вәл, мата хуятәт мира нәтләт, сыр-сыр ям верәт ләщәтләт. Щимәщ хуятәт рүщ щирн волонтерә немәтлүйт.

Лыв тәрүм пәта сәм рүв щирн мира нәтләт, щи пәта лывела вән пәмәщипа ясаң луплүв. Тәлаңа, уяңа ат вәлләт, Найн-Вәртән давалман ат тәйлүйт.

Путәр хәншәс:
Надежда Вах

Ханты рэтэт рэпата верлал мира ванлтэдыйт

Москва вошн ВДНХ хуца «Рабочий и колхозница» хотн «Трудовые династии» немпи ванлтупсы пүншы. Щата Ёмвош округевн ар ол мэр тэса рэпитты рэтэт мира ванлтэсыйт. Лыв күтэлн шуши ёх ищи вэлдэт. Щит Россия мўеве кэща Владимир Путин поступсы ширн верэнтсы.

Ванлтупсы версы, дэлн Виса мира ванлтэты, хутыса и хоттел ёх хуца йис верэт дэвэлман тайлдыт, хутыса лыв рэпатаел па мўн мўеве сэмэна тайман вэлдэт. Щата кашаң рэт хотаң йис пурмасэт, хурэт, кинайт па па мосты шўңкэт шивалэты рэхл. Мосл лупты, щата вой-хўд вел-пэслэты, вўды дэвэлты шуши хуятэт, мўв илпийн тащ кэншты ёх, нявремэт вэнлтэты хуятэт па па арсыр верэнт рэпитты рэтэт олаңан уша павэтты шир вэл.

Округев кэща не Наталья Комарова ванлтупсы пүншты мирхотн лупас:

» *Щи вер Россия мўеве кэща Владимир Владимирович Путин партупсы ширн версы. Лўвела щи олаңан Донецкой Народной Республика Герой нем тайты хэ Артём Жога лупас. Решиковэт рэт ёх ясэт лўв сэмэла луңсэт. Георгий Решиков мўв илпитащ кэншты верн ар ол рэпитэс. Щи ёх унтасн интам Югра мўеве Ёмвош, Сэрханл, Нижневартовск, Нуви сэнхумвош Россия мўеве «Качество городской среды» верн нух пилэт. Тата ванлтэдыйт щи рэтэт, матайт Югра мўеве нух алумты щира ар мосты вер версэт.*

Ханты мир эвэлт щата Кондинэтрэт ёх ванлтэсы. Лыв йистелн вой-хўд велпэслуман вэлдэт. Щи рэт ёх эвэлт Москва воша

ванлтупсы Вячеслав па Константин Кондинэң юхэтсэңан.

» *Рэт ёхлўв йистелн вой па хўд велпэслуман вэсэт, ин мўн, айлат ёх, щи вер елды тэлўв. Ма ай пура вўш эвэлт вантсум, хутыса аңшащем холуп сэвэс, хутыса хўд па вой велпэслэс, ивулап пәнән вўсыюм. Вэртилам ищи вой па хўд велпэслэты вер педы сэмэңэт,* – лупас Константин Кондин.

Югра мўеве Нуви сэнхум районән Касум вошн вўды дэвэлты вер йистелн вулаңа тайлы. Щата вэлты Тарлинэтрэт ёх ищи Москва вошн мира ванлтэдыйт. Мирхота Юрий Тарлин хоттел ёх пилэ юхтылэс. Щи рэпитты рэт ёх 120 мултас ола йис, щи олаңан архив непека́т эвэлт уша йис. Тэп Тарлинэтрэт вўды дэвэлман щи елпийн па ар ол вэсэт, щи олаңан немэлт непека́н аң па хэншсы. Юрий Тарлин рэтэл Щаня ёх эвэлт ийл, хэнты лўв щатьшащел Щаня мўв эвэлт Касум мўва вўлэт пилэ каслэс. Ащел – Кузьма Семёнович Тарлин Касум вошн совхозн вўды дэвэлман рэпитэс, Нина Павловна имел пилэ хэт няврем енмэлсэңан. 1990-мит олат олңиттыйн Касум вошн совхоз лэп тэхарсы, ширн Кузьма Семёнович совхозной вўлэтн мэсы. Касум вош пилэртн 15 километра вўшн вэнт кэрт омсэс, вўлэт дэвэлты пилэс.

Тарлинэтрэт хоттел ёх округев кэща Н. Комарова пилэ

Вячеслав па Константин Кондинэң. Н. Рагимова верум хурэңан

Интэм щи верэл лўв пухэдал Вячеслав па Юрий елды тэлэңан. Юрий Кузьмич Кирпис юхан хонэңан вўлэт дэвэлман вэл, Вячеслав Кузьмич – Сорум юхан хонэңан. Мет айлат вўлең хэ лыв рэтэлн – щит Юрий пухэл Артём Тарлин, лўв ищи Москва воша ванлтупсы пүншты хэтлэң юхтылэс.

Юрий Кузьмич имел Ольга Тарлина лупас:

– *Эмэщ, хуты интам*

Тарлинэтрэт хэнты рэт олаңан Россия мўеве мир уша павэтлэт. Вўды дэвэлты вер – щит дэвэрт вер, йистелн рэт ёхлўв щиты вэсэт.

Мосл лупты, тэм ванлтупсы хэлум тылэщ мэр рэпитты пилэ, щи юпийн Россия мўеве па тэхетн вэлты ёх рэпитты верлал ванлтэты пилэт.

Путэр хэншэс:
Надежда Рагимова

«Даль кертум хатл» ар

Вулаң Победа хатл постаты вўраңан Увас мўв, Сибирь па Дальний Восток шуши мират Ассоциация ёх нумса юхатсат «Победа хатл» немпи ар увас мират ясңата тулмаштаты, ләлн щит рәт ясңатн ариты. Щиты лыв мўвтел акция хуца пилтәщәт, мәта ут Россия мўв луваттын 2020-мит олн «Победа хатла нәтты ёх» немпи оса тәхи ләщәтсы.

Нарәсты сый «Победа хатл» немпи ара Давид Тухманов ләщәтәс, ясңат па Владимир Харитонов хәншәс.

«Победа хатл» немпи ар иса мирн, кашаң хуятн йма вәды. Щи пәта Ассоциация ёх ищи ләңхасәт, ләлн щи ар увас мир ясәңән ищи ат вәс. Вантә, Вулаң Отечественной даль пурайн кашаң мир, кўш рўщ хәннәхә, кўш хәнты хуят – худыева мўвев пәта даласты мәнсәт. Тәп и әрн, и нумәсн, ийха катдәсман Победа хатл мушәтсўв.

Щирн интәм Ас нопәтты тыләщ 9-мит хәтлән Увас мўв, Сибирь па Дальний Восток шуши мират ясңата тулмаштум ар оса верәт тәты ёх па әл мир няврәмдал, хилыдал па иса рәтнадал пида юдн ишнет пўңәлн муй па кев хурасәт хуца ариты щир тәйсәт.

Тәм вер няврәмәт вәндтәты неңәта-хәята, йис культура верәт тәты ёха, рәт ясңат дерамтты хуятәта, оса рәпата тәты сәмәң мира имухты мәстәс. Вантә, щи пурайн Россия мўв кашаң мир хоттел ёх Победа хатл ванамаы нәтәс.

«Победа хатл» ар тумпийн хәнты ясәңа «Катюша» па «Торәт» немуп даль олаңән арәңн тулмаштәсыйңән.

Рўщ арәт рәт ясңата тулмаштәты вер Фени Леханова вантман тәйс. Лўв няврәмәт рәт ясәңа, литература па культура верәт тәты Ассоциация тәхи ёх кәщая па Саха (Якутия) мўв луваттын

Победа хатл, bangkokbook.ru сайт эвәлт вўюм хур

шуши мир ашколайт вантман тәйты институт хуца вулаң научной хуята вәл.

Югра мўв эвәлт хәнты ясәңа «Победа хатл» немпи ар Сәрханл мўв Лямина кәрт ашколайн няврәмәт вәндтәты хәнты ими Галина Лаптева сәрханл хәнтәт путәртты ясәңа тулмаштәс.

Ямал мўвн Лорвош районән вәлты шуши мир ясңата Тамара Пырысева тулмаштәс. Тәм вәндата йовум имие вәлупсы хўват Лорвош ашколайн няврәмәт вәндтуман вәл.

Ямал мўв луваттын йис верәт тәса вәты хәннәхә, Пулңавәт вош «Ямал-Регион» телевидения паратива хуца ответственной редактора вәлты имие Юлия Накова Собь юхан хонәңән вәлты хәнты ясәң щирн 2012-мит олн тулмаштәс. Щирн интәм мутрайң па сәмәң хәнты имие приуральской хәнтәт щирн тулмаштум «Нух питум хатл» немпи ар вантәты дәңхәлўв.

Ирина Самсонова

«Ляль кертам хатл» ар

1975-мет тәлна арсөв хәнсты нәңхы Давид Тухманов па лўңтар хәнсты нәңхы Владимир Харитонов и нōмас вўсңән Ляль кертам вер эвәт волаң ар хәнстыи. Щиты тывас «День Победы» – «Ляль кертам хатл» ар.

Энмам Суп ёхан мўвем эвәт сот еса антам нәңхы ляль педатусаят. Щи кўтна ветьюң антамсак хәнты па охаль ёх. Ляль кертам мўвәң хәнты па охаль ёхдам нумман, тәм волаң емәң ар ма яра Суп ёхан хәнтәт пōтәртты ясәңна толмәщсэм. Нумәсдам ляль кертам хәнты па охаль ёх элты тутә ... па турәмна ... нōмәсна йм пилт.

Ты, илащ, мўв педавантты пилтәлна, сыялалел, па ар мōхты хулдәл. Мўвәң нәңхыдална ар мōхты нумман тәйдаят. Моса ... там ар хунты па няврәмдамна ищи арыла.

«Ляль кертам хатл» ар

Ляльнōх питам... хәтлделән,
хўвән ус
Хурмам ратна лавам иты
хурдыяс.
Хысәң юсәт, мўвдал тўтна
лывәмәт, –
Тәм хәтл мўң и юр пōнман
мōщәтсәв.

Вул Дяль кертам хәтл,
Щеля ров тәял,
Тәм емәң хәтл,
Вотэм уптәң ёх хōщә,
Тәм амтапсы
Сэмьийңк сурна вес хōщә.
Нōх питапсы!
Емәң хәтл!
Нōх питапсы!

Атәң-хәтл тўтәң кев курәт
хōщә:
Сэм әнт тухрылтыман
рупитәс мирәв,
Атәң-хәтл Рут мўвев
арәтысәв.

Тәм хәтл мўң вура верман
мōщәтсәв.

Вул Дяль кертам хәтл,
Щеля ров тәял,
Тәм емәң хәтл,
Вотэм уптәң ёх хōщә,
Тәм амтапсы
Сэмьийңк сурна вес хōщә.
Нōх питапсы!
Емәң хәтл!
Нōх питапсы!

Оми, вўщә! Ёхлўв ляль
хәрна хыщсәт...
Атьийңк элты лудн, кўрна
нәхәмты!

Мўв и супал, аса кўрна
суссәв мўң,
Тәм хәтлэв щиты
өхтәптасәв.

Вул Дяль кертам хәтл,
Щеля ров тәял,
Тәм емәң хәтл,
Вотэм уптәң ёх хōщә,
Тәм амтапсы
Сэмьийңк сурна вес хōщә.
Нōх питапсы!
Емәң хәтл!
Нōх питапсы!

Приуральской хәнтәт
ясәң щирн хәншәс:
Юлия Накова, Пулңавәт вош

Прокопий Салтыков пата етнхот версы

«Вўща вәда, ханум»,
– щиты хантәтн тәм
поэт хәев катра пурайн
альщәсы.

» Лўв кашәң хәйн па
неңән ханты мўев хуща
вәйтсы. Лўв тўрсыйл па
шеңк хўвн Ямал мўв ок-
ругев ратива хўваттын
сашәс. Лўв путәртум ясаң-
дал муй нумәсдал, лўв
тәса па шеңк хурамәңа
хәншум путәрдал па әмәш
лўңтардал хәннехуятн
ямсыева хәләнтсийт па
ушәңа-сашәңа версийт,
– щиты тәм ванән ханты
поэт Прокопий Салтыков
шәңәт олаңән Ямал округ
мўв ханты мирев «Лух
Авт» газетаев кәщяя вәлум
хәев Геннадий Павлович
Кельчин тәса па хурамәңа
хәншәс.

Прокопий Салтыков шеңк
ушәң-сашәң хуята вәс,
арсыр хурамәң па әмәш
лўңтарәт вәлупсы хўватн
ханты мир пата тәса
лўв дәщәтәс па непека
ямсыева хәншәс. Итәх
хәннехуятн лўв ән па
вантса па тәп тўрсыйл яма
вәйтсы. Кашәң пўш, хән
лўв айкедәт ратива хўватн
верәс, иса тәммиты вўща
верәс: «Вўща вәлаты, ешәк
ханум ёх па хәнум неңәт,
аслухәт па асәвет!» Щимәш
ясәңдал тәса верум юпийн
Прокопий Салтыков Ямал
мўв округ ратива хўватн

Вән кер тыләщ 25-мит хәтәдн «Торум Маа» йис пурмәсәт тәйтты хот йитн Ёмвошн ийха әктәщум шуши мир хәннехуятәт литературной вәйтантупсы дәщәтсәт. Щи етнхот дыв Прокопий Ермолаевич Салтыков – хәнты мирев поэт шәңәт 90-мит ола ювум хәтлә постәсәт.

ханты ёхлўва-неңлўва сыр-сыр айкедәт тәс.

Тәм хәтәдн хәнты ми-
рев поэт шәңәт Прокопий
Салтыков дәдн араттедн
90-мит ол лувата лўв тәл-
дал юхәтсәт. Щимәш ву-
лаң вер пата Муши вош
хуща Лорвош районән
вәдты «Ай Ас ёх» немуп
ханты мирев арәт-якәт
вандәтты тәхи онлайн
щирн тәм литературной
вәйтантупсыя Ёмвошн
«Торум Маа» йис пурмә-
сәт шавиты хотәвн ийха
әктәщум хәннехуятәт ел-
пийн ям вўщайң ясәңәт
версәт па Прокопий Сал-
тыков шәңәт сырыя хә-
щум оләтн хурамәңа, тәса
хәншум хәнты арәд «Хў-
ләң Асәв мевдал вутәң»
ямсыева арисәт. Щи вер
тумпийн И.Г. Истомин
немпи Лорвош районән
киникаит лўңәтты хот
йитн рәпитты не Инна
Лонгортова тәмхәтл ищи-
ты дыв хущеда хәнты
мирев поэт шәңәт яма
нәмәдмәты пата шушия
вәдты хәнтәт па сәранәт
ийха әктәс.

Щи киньща әктәщум
хәннехуятәт Прокопий
Ермолаевич Салтыков
хәншум стихәт хурамәңа
лўңәтсәт па ар пеләк
ишәксәт. Щәдта лўв лўң-
тардал хўватн дәщәтум
арәт тәта вәлум неңәт-хәйт
рәт ясәдн арисәт.

Киникайт лўңәтты
хотәдн рәпитты хәнты не
Инна Лонгортова ясәңәт
щирн, тәм хәтәдн Лорвош
районәд луватн араттедн
тәлаң 10 щимәш ар хән-
нехуятәт сәмәңа тәйләт па
кашәң ёмәңхәтәдн мир

елпийн ариләт.

Мосл луптыя, хуты Про-
копий Салтыков лыпәт
тыләщ 25-мит хәтәдн
1934-мит тәдн вой-хўд
вәдпәсләты хә хотн Нарты
кәртән Лорвош районән
сәма питәс. Лўв ай пурайн
әңкилы-ащилы хәщәс. Щи
пата кашәң лўңәтн иса хўд
вәдпәсләты хәннехуятәта
нәтәс. Щәдта Муши вош
интернатн вәс па кўтуп
әшколайн елды вәндтыләс.
Әшкола юпийн 1955-мит
олн лўв А.И. Герцен немуп
институтн Ленинград
вошн нявремәт рўщ ясаң-
ңа па литература щира
вәндтәттыя вәндтыләс.
Әхәт па Пулңавәт вош
педучилищайн айләт ёх
ханты ясаңа вәндтуман
вәс. Щи киньща 1964-мит
ол вўш эвәлт па 1969-
мит оләт вәнты арсыр
интернат-әшкола хотәтн
Лорвош район хуща няв-
ремәт пида рәпитәс. Щәд-
та Ямал округ мўв ратива
хўват араттедн 17-мит ол
мәр лўв вәс па сыр-сыр
айкедәт хәнты ясаңән ху-
рамәңа па вәщката тәм
хәев верәс.

Айкед тәса па сәмәңа
верум пата хуятәтн шеңк
сәмәңа тәйсы. Хәщум
кўтәтн Прокопий Ермо-
лаевич Салтыков Увәс
мирәт культура хотн Пул-
ңавәт вошн научной рә-
патнек щира рәпата тәй-
мал. Вәйт дор тыләщ олаң
хәтәдн 1994-мит олн сур-
ма питмал.

Прокопий Салтыков
хулна Ленинград вошн
вәндтыылты пураитн
сыр-сыр стихәт хәншты
вўянтәс. Лўв мет олаң ки-

никайл «Сәмем арийл»
Тюмень вош издательства
хуща 1961-мит олн етәс.
Рўщ ясаңа лўв лўңтардал
иса щимәш поэтәт ел
тулмащтәсәт: Наталья
Грудинина, Леонид Ре-
шетников, Александр
Кушнер па па ёх. Арсыр
оләтн щимәш непекаәтн
стихәт хәншәс: «Молодой
Ленинград», «Костёр»,
«Дружба народов», «Ли-
тературная Россия», «Се-
верпоёт», «Поэты народов
Сибири», «Сполохи» па па
утәтн. Әхәт кимит киника
«Мурхи сун» Прокопий
Салтыков хуща тәп 1990-
мит олн Свердловск
вошн етәс. Стихәт хәншты
тумпийн лўв шеңк ар
ханты моньщ ийха әктәс.
Щәдта «Тәк ики» йис арәт
тәса, хурамәңа дәщәтман
лўв ар ол мәр вәс па
рәпитәс.

**Прокопий Ермолаевич
Салтыков ин тәмхәтл
вәнты хәнты мирн ям
ясәңән нәмәдмәды, лўв
стихләд лўңәтлайт, арләд
ищи арсыр тәхийн яма
ариләйт.**

Мосл лупты, хуты 30-
кем ол мәр тәм хәнты поэт
хә йис путрәт па моньшәт
ийха әктәс па дыв пиләда
рәпитәс. Щи унтасн ин
тәмхәтл лўв сәмәңа верум
вердал айләт ёхлўвн
әшколаитн вәндтәлйит
па уша вердйит. Щимәш
вулаң литературной вәй-
тантупсы тәм ванән «То-
рум Маа» хотн немасыя
дәщәтсы.

Путәр хәншәс:
Владимир Енов

АҢКАҢКЕВ ВӘЛУПСЫ НӘМӘЛМӘЛҮВ

Ин Татьяна Ивановна Анисимова (Виртупенкова) Сәрханл вошн вәл, лүв Дёмино кәртән Сүмәтвош районән сема питәс. Хән вет тәда йис, аңкел па ащел пида Полнавәт воша вәлты па рәпитты мәнсәт. Щәта лүв ашкола етшуптәс па училищайн ләтут кавәртты неңа вәндтыләс.

Татьяна Ивановна путәртәс:

» Ин 2000-мит олн пухләм пида Сүмәтвоша рәпитты па вәлты касәлсум. Кимәт пүш икия мәнсум, хәлмит пухем щәта сема питәс. Вошн ма хүв мәр ай няврәм вәндтәты хотн ләтут кавәртман рәпитсум. Ин па ма Сәрханл вошн рүтьшуман вәлдум, няврәмдам, икәм пида кәт хилдә па и хилы тайлумн. Па ин 2015-мит тәд вүш эвалт мин икәм пида аңкилы хәшум вет няврәм вантман вәлдумн, па яха сәмәңа, яма вәллүв вән семьяйн.

Лүв еша путәртәс, аңкаңкел па анщасел хулща па мата мүв эвалт вәсәт. Аңкаңкел – Анна Кузьминична Виртупенкова (Рябчикова) 1919-мит олн Кешлор кәртән сема питәс. Анщасел – Николай Виртупенков Вошпиртам

Т.И. Анисимова рәт ёхдал пида

кәртән Сүмәтвош районән сема питәс. Вән эвән – Валентина 1940-мит олн сема питәс, кәт пух айлат вәдман әнтәма йисңән па щәлта лүв омел – Светлана 1949-мит олн сема питәс. Аңкаңкел олән икел әнтәма йис па лүв әхәт икел – Василий Никитич Виртупенков 1921-мит олн Вошпиртам кәртән сема питәс. Лүв ләдә вер пурайн ләясты яңхәс па юхи юхтәс, ар мевл посн юкәнтсы. Түтлевум кәртән хүв тәл дын яха вәсңән, войхүл вәлпәсәңән, эвидал Сүмәтвошн ашколайн вәндтәйлсәт.

Имайл ими – Валентина Николаевна икия мәнәс, кәтхушьяң няврәм тәйс. Ин хәлум няврәм хәщәс, йртяң хилы, вет ай хилы ин вәлдәт. Хән аңкаңкел пирщәмәсы па семды йис, вән эвелн лүв пиләда Сүмәтвошн вәлты вүсы,

Икел па няврәмдал пида

1986-мит олн әнтәма йис. Василий Никитич йивләңл Света эвелн, Полнавәт воша вәлты вүса, щәта нивл тәл вәс, 1991-мит олн әнтәма йис. Шишн аңкаңкел па анщасел хән пирщәмәсайңән, эвидалн кәтңа тәсайңән вәлты. Татьяна Ивановна лупәс, лүв омел иса мис пәсты тәхийн рәпитәс.

» Мүң аңкев хуща нәд эви – Ирина, Татьяна, Ольга и Виктория вәллүв. Аңкева кәтхушьяң хилы па ихушьяң ай хилы мойләсүв. Ияха шеңк яма па сәмәңа апшинәлам пида яха кәтләсман вәллүв, – лупәс лүв.

Путәр хәншәс:
Светлана Сатина

Ханты ясанг
(Хантыйское слово)
№10 (3646), 30.05.2024

Соучредители
Дума, Правительство
Ханты-Мансийского
автономного округа – Югры

Издатель
Департамент внутренней
политики
ХМАО-Югры

Редакция

ВРИО
главного редактора –
Рагимова Н.В.

Телефон (3467) 33-24-02

Ответственный секретарь –
Вах Н.И.

Телефон (3467) 33-24-02

Адрес редакции и издателя:

628011, г. Ханты-Мансийск,
ул. Комсомольская, 31
тел./факс (3467) 33-17-52

E-mail: gazeta@khanty-yasang.ru
Газета размещена на сайте
www.khanty-yasang.ru

Отпечатано:

ООО «Новости Югры-
Производство» г. Сургут,
ул. Маяковского, 14.

Индексы 04393, 54393

Тираж **2166** экз.
Заказ **2231**
Цена свободная

Газета
зарегистрирована
Управлением Федеральной
службы по надзору в
сфере связи,
информационных технологий
и массовых коммуникаций по

Тюменской области,
ХМАО-Югре и ЯНАО.

12+

Свидетельство о регистрации
ПИ №ТУ 72-00796
от 23 января 2013 г.

Мнение авторов публикаций
не обязательно отражает
точку зрения редакции.